

Hem>Rättsliga åtgärder>EU:s och medlemsländernas rättssystem>**Nationella allmänna domstolar**

Nationella allmänna domstolar

Portugal

Den här sidan innehåller information om de allmänna domstolarnas organisation i Portugal.

De allmänna domstolarnas organisation

Utöver författningsdomstolen (*Tribunal Constitucional*), som särskilt prövar frågor av konstitutionell karaktär, förekommer i Portugal följande typer av domstolar:

Högsta domstolen (*Supremo Tribunal de Justiça*) och allmänna domstolar i första och andra instans.

Högsta förvaltningsdomstolen (*Supremo Tribunal Administrativo*) och förvaltnings- och skattedomstolarna i första instans.

Revisionsrätten (*Tribunal de Contas*).

Det finns även sjörättsdomstolar, skiljedomstolar och fredsdomare.

I lagen fastställs i vilka ärenden och vilka sammansättningar dessa domstolar, enskilt eller gemensamt, är behöriga att skipa rätt i egenskap av specialdomstolar för lagtolkning (*Tribunal dos Conflitos*).

Utan att det påverkar tillämpningen av bestämmelserna om militärdomstolar (*tribunais militares*), som får inrättas vid krigstillstånd, är domstolar med exklusiv behörighet för vissa typer av brott förbjudna.

Allmänna domstolar

Högsta domstolen

Högsta domstolen (*Supremo Tribunal de Justiça*) är högsta instans, utan att detta påverkar författningsdomstolens behörighet. Den består av avdelningar för tvistemål, brottmål och socialrättsliga mål.

Högsta domstolen har sitt säte i Lissabon och dess behörighet omfattar hela det portugisiska territoriet.

Högsta domstolen leds av en ordförande och förhandlingarna äger antingen rum i plenum (då alla avdelningar deltar), inom de specialiserade avdelningarna eller inom underavdelningar till dessa.

Utom i de fall som uttryckligen anges i lag behandlar Högsta domstolen endast formella rättsfrågor.

Appellationsdomstolar

Appellationsdomstolarna (*tribunais da relação*) fungerar generellt som domstolar i andra instans.

För närvarande finns appellationsdomstolar i Lissabon, Porto, Coimbra, Évora och Guimarães. De leds av en ordförande och förhandlingarna äger rum i plenum eller per avdelning.

Appellationsdomstolarna har avdelningar för civilrättsliga ärenden, straffrättsliga ärenden, socialrättsliga ärenden, familje- och ungdomsärenden, handelsärenden, immaterialrättsliga ärenden och konkurrensärenden, reglering och tillsyn. Huruvida en viss appellationsdomstol har inrättat avdelningar för socialrättsliga ärenden, familje- och ungdomsärenden, handelsärenden, immaterialrättsliga ärenden och konkurrensärenden, reglering och tillsyn beror på hur omfattande och komplicerat domstolens arbete är. Avdelningarna inrättas genom beslut av högsta domstolsrådet på förslag av respektive appellationsdomstols ordförande.

Domstolar i första instans (*Tribunais judiciais de 1.ª instância*)

Domstolarna i första instans utgörs vanligtvis av distriktsdomstolarna (*tribunais de comarca*). De avgör alla mål som inte uttryckligen ingår i övriga domstolars behörighet. Distriktsdomstolarna har både allmän och särskild behörighet.

Distriktsdomstolarna är indelade i avdelningar med särskild eller allmän behörighet och i lokala avdelningar. Avdelningarna namnges efter den typ av förfarande som de handlägger och namnet på den kommun där de är belägna.

Följande avdelningar med särskild behörighet kan inrättas:

Central tvistemålsavdelning (*Central cível*).

Lokal tvistemålsavdelning (*Local cível*).

Central brottmålsavdelning (*Central criminal*).

Lokal brottmålsavdelning (*Local criminal*).

Lokal avdelning för ringa brott (*Local de pequena criminalidade*).

Förundersökningsavdelning (*Instrução criminal*).

Familje- och ungdomsavdelning (*Família e menores*).

Arbetsavdelning (*Trabalho*).

Handelsavdelning (*Comércio*).

Verkställighetsavdelning (*Execução*).

Beroende på det enskilda målet sammanträder domstolen i plenum, med hela avdelningen närvarande eller med hela avdelningen och en jury. Varje distriktsdomstol leds av en ordförande med befogenhet att fatta beslut om handläggningen av mål och domstolens administration och funktion.

Om domstolen eller en avdelning sammanträder i sammansättning om fem eller fler domare får ordföranden, efter att ha hört de övriga domarna, föreslå för högsta domstolsrådet att en domarsamordnare (*magistrado judicial coordenador*) ska utses för en eller flera avdelningar. Före utnämningen måste respektive domares samtycke ha inhämtats. Under ordförandens överinseende utför domarsamordnarna de uppgifter som ordföranden har anförtrott dem, utan att detta påverkar rätten att hänskjuta målet till en högre domstol (*avocação*). De är också tvungna att på ordförandens anmodan redovisa sitt arbete.

Förvaltnings- och skattedomstolar

Förvaltnings- och skattedomstolarna är behöriga att pröva mål och överklaganden som rör förvaltningsrättsliga och skatterättsliga tvister. I Portugal finns följande förvaltnings- och skattedomstolar:

Högsta förvaltningsdomstolen.

Centrala förvaltningsdomstolar.

Lokala förvaltningsdomstolar.

Skattedomstolar.

Högsta förvaltningsdomstolen

Högsta förvaltningsdomstolen är högsta instans för förvaltnings- och skattemål, utan att detta påverkar förvaltningsdomstolens behörighet.

Högsta förvaltningsdomstolen har sitt säte i Lissabon och dess behörighet omfattar hela det portugisiska territoriet.

Domstolen har en avdelning för förvaltningsmål och en för skattemål. Den prövar först och främst överklaganden av domar som meddelats av de centrala förvaltningsdomstolarna.

Högsta förvaltningsdomstolen har en ordförande och tre vice ordförande.

Beroende på ärendets karaktär sammanträder domstolen i plenum, med hela avdelningen närvarande eller inom de olika underavdelningarna. När domstolen sammanträder i plenum eller med hela avdelningen närvarande behandlar den enbart formella rättsfrågor.

Centrala förvaltningsdomstolar

De centrala förvaltningsdomstolarna utgör i allmänhet andra instans i förvaltningsrättsliga ärenden. För närvarande finns två centrala förvaltningsdomstolar (nord och syd).

Dessa domstolar prövar först och främst överklaganden av sådana domar som meddelats av lokala förvaltningsdomstolar eller skattedomstolar.

Varje domstol har en avdelning för förvaltningsmål och en för skattemål.

De centrala förvaltningsdomstolarna har en ordförande och två vice ordförande.

De centrala förvaltningsdomstolarna behandlar både sakfrågor och formella rättsfrågor.

Lokala förvaltningsdomstolar och skattedomstolar

Dessa förstainstansdomstolars huvuduppgift är att avgöra tvister på förvaltnings- eller skatteområdet. De kan antingen bedriva sitt arbete självständigt, och kallas då för lokal förvaltningsdomstol eller lokal skattedomstol, eller gemensamt under beteckningen förvaltnings- och skattedomstol.

Dessa domstolar har en ordförande som utses på fem år av CSTAF (*Conselho Superior dos Tribunais Administrativos e Fiscais* – överrådet för förvaltnings- och skattedomstolarna).

I allmänhet leds dessa domstolar av en ensamdomare. I vissa fall tillåter dock lagen andra sammansättningar.

Fredsdomstolar

Att vända sig till fredsdomstolar (*julgados de paz*) är en alternativ metod för att lösa civilrättsliga tvister som rör små penningbelopp och inte omfattas av familje-, arvs- eller arbetsrätten.

Enligt den nuvarande lydelsen av lag nr 78/2011 av den 13 juli 2011 är fredsdomstolar behöriga att pröva och avgöra en fastställsetalan i ärenden som inte rör så stora belopp att de måste behandlas i en allmän domstol i första instans (15 000 euro).

Enligt artikel 9 i samma lag är fredsdomstolar behöriga att pröva och avgöra

en talan om verkställighet av en förpliktelse, med undantag av fullgörandet av ekonomiska anslutningsavtal,

en talan om att överlämna lös egendom,

en talan till följd av delägares rättigheter och skyldigheter, när det på respektive bolagsstämma inte har fastställts att det är obligatoriskt med skiljeförfarande för att lösa tvister mellan delägare, eller mellan delägare och förvaltaren,

en talan om reglering av tvister mellan fastighetsägare beträffande tillfällig tvångspassage, naturlig vattendränning, arbeten för att skydda mot översvämningar, delning av dräneringsrör, kanaler och häckar, öppnande av fönster, dörrar, balkonger och liknande konstruktioner, regnvattenavrinning från tak, plantering av träd och buskar, interna och externa skiljeväggar,

en talan om återvinning av egendom, en talan om hävdande av besittningsrätt, en talan om hävd, förvärv och uppdelning (av gemensamma tillgångar),

en talan om rätt att använda och förvalta gemensamt ägd egendom, tomträtter, nyttjanderätter och sakrätt i tidsdelningsavtal,

en talan om hyresavtal, med undantag av vräkningar,

en talan om civilrättslig ansvarsskyldighet, både avtalsmässig och utomobligatorisk,

en talan om avtalsbrott, med undantag av anställningsavtal och jordbruksarrenden,

en talan om generellt garanterade skyldigheter.

Fredsdomstolar är även behöriga att pröva ansökningar om civilrättslig ersättning i ärenden där åtal inte har väckts eller har lagts ned, och som rör kroppsskada,

kroppsskada orsakad av oaktsamhet,

förtal,

ärekränkning,

stöld,

skada,

skändning av landmärken,

bedrägeri för att erhålla mat, dryck eller tjänster.

Enligt artikel 16 ska varje fredsdomstol erbjuda en medlingstjänst till dem som behöver en alternativ tvistlösningsmetod. Målet för denna tjänst är att snabbt lösa tvister genom att få parterna att enas om en uppgörelse. Tjänsten kan användas för att medla i alla tvister som omfattas av medling, även sådana som inte omfattas av fredsdomstolens behörighet.

Senaste uppdatering: 29/01/2024

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.